

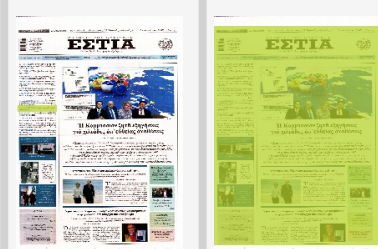
Media: ΕΣΤΙΑ

Page: 1,27

Published at: 18-12-2022

Author: Surface: 954.58 cm² Circulation: 1080

Subjects:

Γ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μικρή συγκομιδή πρό τῶν
Χριστουγέννων Σελ. 27

BIBΛΙΟ

Μικρή συγκομιδή πρό τῶν Χριστουγέννων

Κριτική - παρουσιάσεις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Καθώς άπομένει μόλις μία εβδομάδα πρό τῶν Χριστουγέννων, δλοί σιγά-σιγά προσπαθοῦμε νά μοῦμε στό πνεῦμα τῶν Ἑορτῶν, πού κάποτε, όταν ήμασθε παιδιά ἢ όταν τά παιδιά μας ήταν μικρά, μάς ἐγέμιζαν μία ιδιαίτερη χαρά καί προσμονή. Σήμερα, πιθανῶς καί λόγω τῶν ἐμπειριῶν τοῦ ἐγκλεισμοῦ ἐπὶ δύο ἔτη, ἴσως νά ἐπανέρχεται αὐτή ἡ προσμονή γιά τό ἐορταστικό πνεῦμα τῶν ἡμερῶν. Πάντως, σᾶς προτεινοῦμε μερικά βιβλία κατάλληλα γιά δῶρα, εἴτε στοῦς ἀγαπημένους σας εἴτε καί στόν ἑαυτό σας!

■ **Νίκος Βατόπουλος, Ἐνα παιδί μεγαλώνει στήν Ἀθήνα: 1934-1944** (ἐκδ. Μεταίχμιο, σελ. 168, εὐρώ 13,30 καί σέ e-book 9,99). Τό μικρό βιβλίό πού μάς προσφέρει ὁ κ. Βατόπουλος εἶναι τό παιδικό ἡμερολόγιο Κατοχῆς τοῦ πατέρα του. Παράλληλα, ὁ κ. Βατόπουλος ἀφορμάται ἀπό τίς καταγραφές τοῦ πατέρα του ὡς παιδιοῦ γιά νά ἀναζητήσει τίς διαδρομές του στήν Ἀθήνα ἐκείνην πού δέν ὑπάρχει πιά, καθώς τήν καταβροχθίσαν ὁ Πόλεμος, ὁ χρόνος καί ἡ ἀντιπαροχή, μετατρέποντας γενιτικές της σέ γκέτο ἀπάτητα ἀπό τοῦς «ἰθαγενεῖς» καί μεταβάλλοντας ὀριστικά τόν τρόπο ζωῆς. Πῶς νά φαντασθῆ κάποιος στίς ἡμέρες μας ὅτι τά παιδιά ἐπαιναν στίς ὄχθες τοῦ Κηφισοῦ καί «ἐξερευνοῦσαν» τήν φύση ἐκεῖ γύρω σάν νά εὐρίσκοντο στήν... ζούγκλα τοῦ Ἀμαζονίου! Καί αὐτό, όταν ἡ Γερμανική Κατοχή ἐβάρυνε τήν ψυχή τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀθλητισμός στό «Σπῶρτινγκ», θαλάσσια λουτρά στό Φάληρο (αὐτό εἶναι ἴσως τό μόνο πού μορεῖ νά γίνη καί σήμερα!), ἐκδρομές μέ καίκι μέχρι τό Ἄστρος Κυνουρίας μέσα στήν Κατοχή, σχολικές ἀναμνήσεις ἀπό τό Λεόντειο Λύκειο καί τόσα ἄλλα πού συνθέταν τήν παιδική καί πρώτη ἐφηβική ζωῆ τῆς κρίσιμης δεκαετίας τοῦ 1934-1944. Τά παιδιά ἐκείνων τῶν ἡμερῶν ἐξήσαν κοσμοϊστορικά γεγονότα, ἐνθουσιασμούς καί νίκες, πολιτικές ἀναταραχές καί

τό ξεκίνημα τοῦ ἀδελφοκτόνου σπαραγμοῦ τῆς τελευταίας φάσεως τοῦ Διχασμοῦ ἀπό τό 1943-44. Μία ἀκόμη παιδική-νεανική μαρτυρία προστίθεται στήν συνεχῶς αὐξανόμενη βιβλιογραφία γιά τόν Πόλεμο καί τήν Κατοχή.

■ **Cormac McCarthy, Stella maris** (μτφρ. Γιῶργος Κοριαζῆς, ἐκδ. Gutenberg/Aldina, σελ. 263, εὐρώ 15). Μόλις κατά τήν παρελθούσα Κυριακή σᾶς ἔγραφα γιά τό βιβλίό τοῦ Κόρμακ ΜακΚάρθου «Ὁ ἐπιβάτης» καί ἐσημείωνα ὅτι τό δεύτερο μέρος τῆς διλογίας θά κυκλοφοροῦσε στίς ΗΠΑ τήν προ-παρελθούσα ἐβδομάδα. Ἀλλά τό βιβλίό ἐκυκλοφόρησε ταυτοχρόνως καί στήν Ἑλλάδα σέ μετάφραση τοῦ κ. Κυριαζῆ, πού εἶχε ἀναλάβει καί τό πρῶτο σκέλος τοῦ διπτύχου. Τό «Stella maris» εἶναι μία ψυχιατρική κλινική στήν ὁποία προσέρχεται οἰκειοθελωῶς ἡ μόλις 20 ἐτῶν Ἀλίσια Γουέστερν, κοπέλλα σπανίως μαθηματικῆς ἰδιοφυΐας, γιά νά ζητήσει βοήθεια καί περίθαλψη. Κρατεῖ τό ποσό τῶν 40.000 δολαρίων σέ μία πλαστική σακκούλα καί βασιανίζεται ἀπό ἄπειρα θέματα καί ἀγωνίες. Μέ τόν ψυχίατρο συζητεῖ καί ἀναλδοῖ θέματα πού ἀφοροῦν στήν καθημερινή ζωῆ, τά μαθηματικά, τήν φιλοσοφία, τήν ἀναζήτησή τῆς ἀληθείας καί τῆς πραγματικότητος, ἀλλά καί γιά τόν ἀδελφό της Μπόμπι Γουέστερν, πού ἦταν ὁ ἥρωας τοῦ «Ἐπιβάτη» καί ὁ ὁποῖος ἀγωνιοῦσε ἀντιστοιχῶς γιά τήν ἀδελφή του.

Τό δεύτερο μέρος τῆς ἀφηγήσεως αὐτῆς, ἄκρως δυστοπικῆς ἀναμφισβήτητης, ἀπευθύνεται σέ ἐκείνους πού ἀντέχουν αὐτοῦ τοῦ εἶδους τά βιβλία. Εἶναι ἕνας στοχασμός γιά τά πολλά προβλήματα τῆς σημερινῆς ζωῆς στίς ΗΠΑ καί γιά τήν δυσανεξία πολλῶν σκεπτομένων σέ δσα βιώνουν, εἴτε τό θέλουν εἴτε ὄχι. Τό βιβλίό ἔχει μία ὑποκρυπτομένη ἀγάπη καί καλωσύνη τοῦ συγγραφέως πρός τήν τραυματισμένη ἥρωίδα του, ἀλλά καί τόν ἀνανάωσή του.

■ **Arthur Larrue, Ἡ διαγώνιος Ἀλιέξιν** (μτφρ. Κάλλια Ταβουλάρη, ἐκδ. Μεταίχμιο, σελ. 344, εὐρώ 17,70 καί σέ e-book 12,99). Ὁ συγγραφέας εἶναι Γάλλος καί τό βιβλίό του ἔκαμε αἴσθηση όταν ἐξεδόθη στήν πατρίδα του τό 2021. Ἡρώας τοῦ μυθιστορηματος εἶναι ὁ Ρώσος Ἀλεξάντρ Ἀλεξάντροβιτς Ἀλιέξιν (1892-1946), ἀληθινό πρόσωπο καί παγκόσμιος πρωταθλητής στο σκάκι πρό τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Γεννήθηκε στήν Μόσχα καί ἀνῆκε στήν ἀριστοκρατία. Ἀπό πολύ ἑνωρίς εἶδεῖε τό τάλεντο του στό σκάκι, ἀφοῦ ἄρχισε νά διακρίνεται ἀπό ἡλικίας 10 ἐτῶν. Ὑπῆρξε ἕνας ἀπό τοῦς γίγαντες τῆς σκακίερας πού προέρχονται ἀπό τήν Ρωσία, Ἀυτοκρατορική καί Σοβιετική. Ἀλλά τό βιβλίό ἐστιάζεται στό τελευταῖο μέρος τῆς ζωῆς τοῦ Ἀλιέξιν, όταν αὐτός ἀπέσπασε τήν γαλλική ὑπεκκοότητα καί ὑπερασπίσθηκε τά χρώματα τῆς νέας πατρίδος του, στήν ὁποία κατέφυγε, διότι προσεχόρησε στοῦς Λευκοῦς Ρώσους κατά τόν ἐμφύλιο πόλεμο τῆς περιόδου 1917-1919. Μάλιστα, όταν κατέφυγε στήν Δύση, ἔθεωρήθη ἀρχικῶς ὡς κατάσκοπος. Μετά τήν κατάρρευση τῆς Γαλλίας τό 1940 ὁ Ἀλιέξιν δέν ἐδίστασε νά δεχθῆ τήν πρόταση τῶν Γερμανῶν τοῦ Γ' Ράιχ γιά συνεργασία, μέ στόχο νά διαφυλάξῃ τά κεκτημένα του στήν Γαλλία καί τόν τίτλο του. Καί ἔτσι μεταβλήθη σέ ἐργαλεῖο τῆς γερμανικῆς προπαγάνδας. Κατέφυγε στήν Ἰσπανία καί τήν Πορτογαλία, ὅπου διεξήγγοντο σκακιστικοί ἀγῶνες κατά τήν διάρκεια τοῦ Πολέμου, ἐπειδή τά κράτη αὐτά εἶχαν παραμείνει οὐδέτερα. Ἀλλά ἡ συνεργασία του μέ τήν Γερμανία σταδιακά τό ἐστέρησε ὅλα δσα εἶχε κερδίσει μέχρι τότε στήν ζωῆ του, τήν γυναῖκα του, τοῦς βασιικούς του ἀντιπάλους, πού ἀρνῆθηκαν πλέον νά ἀγωνισθοῦν ἐναντί του, τόν τίτλο του καί, τέλος, τοῦς φίλους του. Πέθανε στήν Πορτογαλία μόνος σέ ἕνα δωμάτιο ξενοδοχείου, ἄν καί φαίνεται ὅτι μάλλον ἐδολοφονήθη ἀπό τήν Σοβιετική ΚGB σέ ἐκδίκηση γιά τήν διαφυγή του τό 1927. Τό βι-

βλίό παρουσιάζει τήν πορεία ἐνός λαμπροῦ πνεύματος πρός τήν αὐτοκαταστροφή καί τήν παράνοια.

■ **Αντώνης Μόλχο, Ἡ κοινοτοπία τοῦ Καλοῦ**. Ἐνα ἐβραϊκόπουλο στήν Ἑλλάδα τῆς Κατοχῆς (ἐκδ. Πατάκη, σελ. 328, εὐρώ 15,50, μέ πρό-λογο τῆς Katherine E. Fleming). Τό βιβλίό εἶναι καρπός τοῦ ἐγκλεισμοῦ καί ὀφείλεται στόν Ὀμότ. Καθηγητῆ Ἑυρωπαϊκῆς Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου Brown στό Ρόντ Ἄι-λαντ τῶν ΗΠΑ καί τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ Πανεπιστημιακοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Φλωρεντίας, κ. Αντώνη Μόλχο, Ἑλληνοβραῖο ἀπό τήν Θεσσαλονίκη, ὁ ὁποῖος ζῆ μεταξὺ Φλωρεντίας καί Ἀθηνῶν, ἐνῶ ἐπισκέπτεται τακτικά καί τήν γενέτειρα Θεσσαλονίκη. Δέν εἶναι μυθιστόρημα, ἀλλά διαβάζεται σάν μυθιστόρημα, καθώς ἀφηγεῖται τήν διαφυγή τοῦ ἴδιου σέ πολύ νεαρή ἡλικία καί τῶν γονέων του ἀπό τό Ὀλοκαύτωμα καί τήν διάσωση τοῦς χάρις στήν καλωσύνη ἀπλῶν ἀνθρώπων, πού μέ προσωπικό κίνδυνο πάντοτε (ὅπως κατανοεῖ ὁ καθένας) προσέφεραν καταφύγιο, ἄλλη ταυτότητα καί τρόπους διαφυγῆς σέ συμπατριώτες ἄλλου θρησκεύματος. Πέρα ἀπό τήν συναρπαστική, ὅπως διαβάζομε αὐτήν, περιπέτεια, τό βιβλίό εἶναι μία βαθειά μαρτυρία ἀνθρωπιᾶς, ἀλλά καί ἕνα ἱστορικό δόκιμο γιά τήν λειτουργία τῆς μνήμης, τόσο τοῦ παθόντος ὅσο καί τῶν ἀνθρώπων γύρω του, ἐκείνων πού ἐβοήθησαν καί ἐκείνων πού ἐγνώρισε μετά τά γεγονότα τοῦ Πολέμου καί τῆς Κατοχῆς. Εἶναι καί μία ἀναζητήσις τῆς ταυτότητος τῶν Ἑβραίων τῆς Θεσσαλονίκης, πού μετά τήν ἀπελευθέρωση τῆς πόλεως ἀπό τοῦς Τούρκους ἄρχισαν πλέον νά ἀναζητοῦν τό ἄν πράγματι ἦταν Ἑλληνες, ὅπως ἔλεγε ὁ νόμος, ἢ ἄν εἶχαν παραμείνει κάτι ἄλλο, δηλαδή ἄν ἦταν πρῶτα Ἑλληνες πολῖτες μέ ἐθνικὴ συνείδηση ἢ πρῶτα Ἑβραῖοι, καί συνεπῶς δέν ἐμοιράζοντο αὐτήν τήν ἐλληνικότητα. Καί ἐπίσης εἶναι μία ἀναζητήσις τῆς δικῆς του ταυτότητος, δηλαδή τοῦ βαθμοῦ στόν ὁποῖο ὀ

παιδικῆς μνήμης ἀπό τόν κίνδυνο τοῦ Ὀλοκαυτώματος, ἀπό τό ὁποῖο δέν ἦταν καθόλου βέβαιον ὅτι θά διεσώζοντο, τελικῶς δι-εμορφῶσαν τόν τρόπο σκέψεως καί ἀντι-δράσεώς του.

■ **Σταύρος Ζουμουλᾶκης (ἐπιμ.), Γιά τόν Πόλεμο τῆς Ρωσίας ἐναντίον τῆς Οὐκρανίας**. Λόγος (ἐκδ. Ἐθνική Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος, σελ. 72, εὐρώ 7, σέ σχῆμα τσε-πης). Στό κομμό τομῖδιο ἔχουν περ-ληφθῆ τρεῖς ἀνακοινώσεις πού ἐγιν-ναν στόν χῶρο τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθή-κης (ΚΠΙΣΝ) κατά τήν 14η Ἀπριλίου 2022. Οἱ τρεῖς ὁμι-λητῆς ἦταν οἱ κ.κ. Γιῶργος Τσακιάς, «Εἰσαγωγικά στήν ἱστορία τῆς Οὐκρανίας», Δημήτρης Χριστόπουλος, «Θά εἶναι μακρά ἡ δοκιμασία», καί Σταύρος Ζου-μουλᾶκης, «Ἡ ρωσική ὁδός τῆς βίας καί τοῦ πολέμου». Τρία μικρά μελετήματα γιά τόν πόλεμο ἐντός τῆς Ἑυρώπης, πού δέν φαίνεται νά τελειώνη εὐκολά ἢ καί νά ἀφῆ-νη ἐπιπέως τερματισμοῦ, πρός τό παρόν.

■ **Ἱστορία Εἰκονογραφημένη** (τεῦχ. Δεκεμ-βρίου, σελ. 128, εὐρώ 5,50 στά περίπτερα). Σέ αὐτό τό τεῦχος τοῦ γνωστοῦ καί παλαιοῦ πιά περιοδικοῦ ἱστορικῆς ὄλης περιλαμβάνεται ἀριεῖραμ στά Γεγονότα τοῦ Δεκεμ-βρίου 1944, ἀλλά καί ἄρθρο τοῦ κ. Τίτου Ἀθανασιά-δη γιά τά 100 ἔτη ἀπό τήν ἐπιβολή τοῦ Φασισμού στήν Ἱταλία, καί τοῦ κ. Ἰωάννη Παπασιλω-ράτου γιά τόν Ἀλέ-ξανδρο Κορυζῆ. Ἄλλα ἄρθρα ἀναφέ-ρονται στήν Ἐντίθ Πιάφ, στήν λειτουργία τῆς ὀργανώσεως Opus Dei, ἀλλά καί στήν παρουσία Ρώ-σων Ὀρθοδόξων στήν Ἀλάσκα πρῖν αὐτή πωληθῆ στίς ΗΠΑ. ▲▼

